

Pasvalio rajono Joniškėlio Gabrielės Petkevičaitės – Bitės vidurinė mokykla

**11 A klasės mokinių kūrybos rinkinys
„Pirmieji mėginimai kurti“**

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos konkursui

Konsultavo mokytoja metodininkė
Genia Urbaite

JONIŠKĖLIS
2009

Laura Bačkytė

Juokas pro ašaras (arba atvirkščiai)

Mane džiugina. Nuolatos džiugina tas keistas jausmas. Tas begalinis kūno sopulys, kai skauda, kai bado visas kūno vietas. Net neabejoju, kad dauguma šito neišvertu. O man linksma! Linksma, kai vaikštau lyg ant adatų. Džiugu, kai dėl skausmo nebejaučiu nė vienos savo kūno galūnės. Juokinga, kai pamatau sopulio išspaus tas ašaras savo veide, bet...
... nieko nebeskauda, kai suprantu, kad braškių sodinimo procesas jau baigtas. Lieka tik sulaukti vasaros!

Skausmas

Žiūriu pro langą. Kasdien. Ir matau tik didelį skausmą. Nieko daugiau. Tas vaizdas niekada nesikeičia. Visur pilka, niūru. Kartais tą vaizdą papildo ašaros. Didelės. Kartais skirtingu pavidalu. Bet taip būna retai. Tik tada, kai skausmas pereina į kitą, aukštesnį lygį. Kai pilką vaizdą pakeičia baltas. Dar labiau mane slegiantis. Nors, atrodo, turėtų atnešti šviesą į mano širdį. Taip nėra. Nežinau kodėl. Galbūt todėl, kad aš kitokia. Todėl, kad suprantu: aš tikiu nereikšminga dulkele šiame pasaulyje. Dulkelė, blaškoma vėjo... nerandanti sau vietos... ir niekada jos nerasianti...

Nekenčiu rudens.

Pagyrimas televizoriui

Geras daiktas yra sapnai, bet dar geresnis – televizorius. Jis turi daugiau galios už sapnus. Jūs tik pagalvokit, ką galima pamatyti per nuostabų televizorių? Ogi viską! Juk net dainos yra kuriamos už jo nepaprastą galią ir sugebėjimus: „Labai geras daiktas yra televizorius!“. Tai kiekvieno žmogaus svajonė, geriausias draugas, žinių šaltinis... Ir dar daug galėčiau vardinti, ką šis tobulas daiktas reiškia žmogui. Televizorių žiūrėti gali ir maži, ir dideli, ir jauni, ir seni, ir vaikai, ir suaugę.

Didžiausią laiko dalį žmonės skiria televizoriui. Kas gi mes būtumėm be jo? Turbūt urviniai žmonės. Taigi brangiausias žmogaus turtas – televizorius. Žiūrėkit jį ir būsite laimingi!

Maloningojo radiatoriaus supratingumas

Labai geras daiktas yra žiema, bet dar geresnis – šiluma žiemą.

O kas gi gali suteikti daugiau šilumos, jeigu ne pats nuostabiausias žmogaus rankų kūriny – radiatorius? Niekas. Nėra pasaulyje šaunesnio, supratingesnio ir geresnio daikto už jį. Neįmanoma nei žodžiais apsaityti, nei raštu aprašyti jo ypatingumo ir gerumo. Tik jis vienintelis gali suteikti mums išsvajotą šilumą ir artumą. Kai už lango balta ir šalta žiema, tik ir norisi prisiglausti prie paties mylimiausio ir geriausio radiatoriu. Kaip saulei niekas negali prilijgti skaistumu, taip nuostabiam kūriniui niekas neprilygsta šilumos kiekiu.

Bet vieną dieną apkabinusi radiatorių pajutau, kad jis... šaltas. Tada neapsakomai išsigandau. Puoliau ieškoti antklodės, kad galėčiau jį vėl sušildyti, bet mano vargas neturėjo prasmės – židiny buvo užgesęs...

*****

Gintarė Brazytė

Griaustinis

Vidurnaktis... sėdžiu viena savo kampelyje... girdžiu žiogų čirškimą – nuostabią jų muziką, kuri padeda atsipalaiduoti ir būti savimi. Žvelgiu pro langą... ten... daugybė žvaigždžių, kurios savo mirksėjimu nori pranešti apie artejanti... štai pasirodo dideli, nuo dangaus iki žemės kalnai, kurie perskrodžia mano širdį ir kelia nerimą. Kalnai milžiniški, kokių dar niekada nebuvo regėjusi, o keliamas garsas lyg tranki muzika... liūdžiu... jaučiu, kad niekada nebepamatysiu tokių nuostabių kalnų ir nebeišgirsiu tokios trankios muzikos, kuri mane išgąsdino.

Dvi širdis

Kažkada, gal visai neseniai, o gal net praėjusią akimirką, dvi širdis, du skirtingi sutverimai, surado vienas kitą po ilgų ieškojimų ir nesekmių. Susikibo už rankų, leido begales prasmingų sekundžių ir nesibaigiančių akimirkų drauge. Abu pajuto, jog kažkas jų sielos platybėse suvirpėjo ir nebenorėjo, kad tai kada nors baigtųsi. Dvi širdis suprato, jog jos bus kartu amžinai. Kaip tik tą akimirką pasigirdo trečias, labai mažas, dar vos išžiūrimos širdelės dužis. Jis buvo toks silpnas, koks būna rytinis vasaros vėjelis. Bet su kiekviena sekunde dūžiai stiprėjo, jie tartum skynėsi kelią į laivę, kol galų gale visiškai išsilaisvino. Tuomet suskambo pirmas stiprus akordas po neįtikios tylos. Jis buvo kitoks nei tie dūžiai. Tai buvo garsus šaukimas. Mažoji širdelė pranešė visatai, jog ji pasirodė, jog nori gyventi labiau už bet kurią kitą sutvėrimą ir savo valia nepasitrauks iš šio galbūt šiek tiek nedėkingo ir pavojingo pasaulio. Tačiau anos dvi širdis jau nebenorėjo taip karštai plakti, jos jau nebelaukė jų pačių sukurto meilės įrodymo – skilo perpus ir atsiplėšė viena nuo kitos. O ką tik atsiradusi širdelė, dar net nespėjusi pajusti, kas yra tikroji laimė, buvo pasiūsta į amžinybę, ten, iš kur ir atkeliavo. O juk galėjo kitaip...

Panegirika kačiukui

Geras darbas yra kačiuką auginti, bet dar geresnis jo murkimo klausyti.

Noriu jums papasakoti apie nuostabųjį, protingąjį, supratingąjį ir žaismingąjį Mikutį. Jo siela ir širdelė yra tyra. Jis visada visiems atleidžia nuodėmes ir niekada nepyksta, tačiau jeigu pasitaiko išimtis, tai pabėga vos minutėlei.

Anuomet, kaip „pats pasakojo“, jis savarankiškai išmoko lakti pieną ir murkti. Jis net žinojo kelią į savo namus. Tačiau, kai kartą Mikutis „pridirbo“ kambaryje, buvo ištremtas į rūšį, kuriame „lavonais kvepia“, bet Mikutis nebūtų Mikutis, jei neišveiktų šios negandos. Jo spinduliuojanti šiluma ir meilė „užgožė“ rūšio baisumą ir katinėlis gailiu balseliu įsiprašė į kambarį.

Štai, mieliaji, ką jums norėjau pasekti. Šie žodžiai taps istorija ir kelias iš lūpų į lūpas, visi katinėlių minėsime tik geru žodžiu ir saugosime meilę širdyje.

Mandagus veidrodėlis

Norėčiau jums papasakoti apie savo mandagųjį veidrodėlį.

Mano nuostabiausias veidrodėlis niekada manęs nekritikuoja, nesako, kad aš negraži ar susivėlusė. Mandagus jis būna visada, bet mandagiausias ryte, kai pabudusi ir išlipusi iš lovos aš į jį žvelgiu savo primerktomis ir patinusiomis akimis, kai plaukai „prašo grėblio“, o akys vandens. Jis žvelgia į mane kantriai kantriai.

Savo mandagumu ir kantrumu jis pasižymi nuo pat gimimo. Tik kai jis buvo jaunas, žvelgė į mane savo skaidriomis akimis, tačiau dabar, gilioje senatvėje, ir jo akelės priblėso. O kodėl? Manau, kad nuo tų nenaudėlių mūsų, kurios įlindusios į kambarį bando pasigrožėti savimi. Tačiau veidrodėlis būdamas mandagus, geras ir santūrus visą laiką tyli, o musės supykusios ir nesulaukusios pagyrimų palieka ant jo juodų taškų, kuriuos reikia kruopščiai nuvalyti. Mes jį puoselėjame, nes šitokio nuostabaus veidrodėlio daugiau niekur nerastume.

Štai ką norėjau jums papasakoti apie savo mandagųjį ir brangųjį veidrodėlį.

*****

Evelina Garlauskaitė

Tamsus miškas

Čia tylu. Šalta.

Niekas nebedrumščia jų ramybės. Pro atšalusius kūnus niekas nebeįžengia.

Viską užliejo tamsa. Net oras čia toks tamsus, kad dusina viską, kas dar gyva.

Čia lankosi tik šešėlis. Tyliai priešliaudžia. Savo ilgas iltis suleidžia į kūną. Iščiulpia iš jo gyvybės syvus.

Sulūžę. Supuvę. Atšalę.

Jie visi šešėlio valioje. Jis valdovas. Jis šiame miške sėja mirtį.

Apelsinas

Man nepatinka rūgštūs apelsinai.

Iš išorės tai paprastas, visai neviliojantis vaisius. Bet kartais jo vidus būna labai skanus.

Šilta spalva nesukelia jokių emocijų. Sunku nulupti. Pjaustau aštriu peiliu. Kad tik neišsipjaučiau. Kraujas nedera prie apelsino.

Nulupus niekas nepasikeičia. Vaisius neviliojantis. Neįdomus. Per paprastas.

Perskiriu pusiau. Dar ir dar kartą. Daugybė skiltelių.

Įdedu į burną. Rūgštu. Išspjaunu. Paimu kitą. Kramtau. Sultys. Bet vis tiek rūgštu. Netikusi apelsiną atlupau.

Išmetu jį. Ieškau kito.

Kaip atrasti ir suvalgyti saldžią meilę?

Ji graži

Ji atsikelia vėlai. Jai patinka ilgai miegoti., nors niekada nesapnuoj. Užpliko kavą. Išėina į balkoną.

Šiltas. Gražus rytas.

Viduje nyku, amžinas įšalas.

Uždega cigaretę. Lėta savidestrukcija. Geria kavą. Bando sušilti. Nesiseka.

Tuščias žvilgsnis.

Ji nemato mėlyno dangaus. Didelių namų. Mažų žmonių. Nenori matyti.

Ji graži. Visada tokia buvo. Graži ir neypatinga.
Užsimerkia. Ilgos blakstienos.
Kas rytą ji daro tą patį. Niekur neskubėdama. Nevėluodama. Jai nėra kur vėluoti.
Jos gyvenimas kaip kava. Tamsus.
Deja, seniai nebešildantis.
Užgęsta cigaretė. Ji grįžta i lovą. Užmiega giliu, skausmingu miegu, kuriame nebūna sapnų.
Tik gili tylą, nuo kurios pašiurpsta oda.
Bet ji jau nieko nebejaučia.
Ji tik žmogaus šešėlis.

*****

Ingrida Jusytė

Kriaušė

Pavasaris. Gamta nubunda ryškiausiomis spalvomis ir skaniausiais kvapais. Aplinkui visur balti žiedai, darbščios bitutės, jauni ką tik pasaulį išvydę pumpurėliai. Visi augalai susikibe poromis. Štai vyšnia tiesia ranką obelaitei, abrikosas davanoja savo pirmąjį žiedą slyvai, juodieji serbentai glosto galveles agrastams, o braškės rausta nuo žemuogių komplimentų. Visi apsvaigę nuo saldžių kvapų ir saulės bučinių. Tik kampe, atokiai nuo visų, dar nepražydusi kriaušė. Ji braukia graudžias ašaras nuo savo nuogo kūno. Jos šakos išsekusios, nulinkusios, nerodančios nė vieno gyvybės ženklą. Netrukus ją pastebi vyras. Jo rankose aštri lyg peilis mašina. Vyras apkabina kriaušės liemenį. Ji užsimerkia ir... išeina.

Išlikimas

Kiekvienas nori gyventi... net ir musė, kuri, skraidydama po gyvenimo labirintus, per savo aklą kvailumą patenka į pinkles. Pinklės klampios lyg medus. Tačiau šis medus kartus. Toks kartus, kad musės gyvybė sustingta. Tai primena ledo lytį. Lytis pradeda tirpti. Ne saulėje. Ne jūroje. Ji lydosi nuo aistringų kryžiuočio bučinių.

Kiekvienas nori gyventi... tada praeitis tampa ateitimi.

Minkštasis pagalvės pagyrimas

Ant lovos miegoti yra gera, bet ant pagalvės dar geriau.

Noriu jums papasakoti apie savo didžiąją, minkštąją pagalvę, kuri neša tik gražiausius ir saldžiausius sapnus. Nei žodžiais apsakyti, nei raštu aprašyti neįmanoma jos puraus minkštumo. Kai atsiguli ant pagalvės, grimzti į gilią sapnų karalystę. Ji – tarsi giliausia upė, kurioje imi skęsti iki pat skaidraus dugno. Pagalvės minkštumui neatsispyrė dar nė vienas. Ji visų karalienė. Jos švelniai saldus migdolų kvapas nuneša mane į spalvotąjį pasaulį, kuriame aštuonios miego valandėlės virta viena akimirka.

Išaušus rytui, jos baltos plunksnos mane žadina ir kutena, išlįsdamos iš pagalvėlės pilvo. Išlipusi iš lovos aš paimu pagalvę ir su didele meile ją sugrūdu į spintą. Žinau, kad ji nepyksta, jog aš taip elgiuosi. Ji yra įsitikinusi, kad kitą naktį ir vėl praleisime kartu.

Kaipgi galiu nesidžiaugti šia švelnia ir minkšta pagalvėle. Ji tarsi mama priglaudžia mane į savo glėbį.

*****

Ingrida Katkevičiūtė

Tyli gandrų žiemos sutema

Žiūrėk, kovo pabaiga, o už lango matyti nuotakos rubas, kuriuo žemė vis dar pasipuošusi. Net žiūrėti pro langą šalta darosi. Sniegas kavo pabaigoje – kur tai matyta? O tolumoje – erskėčio vainikas medžio viršuje. Taip, taip, tai gandro namai, kurie tyliai laukia savo šeiminių. Bet kur tau jie sugrįš, kai taip panelė žiema dar šoka valsa.

Ir užgęs mažytė vilti, kaip užgęsta miesto žiburiai vėlyvą naktį.

Perkūno puota

Na, ką čia bepridursi – pavasaris, tai pavasaris. Lauke bundanti iš saldaus miego gamta. Nors pavasaris ankstyvas, bet labai jau šiltas ir sausas. Ir ką jūs manote – pakeliu akis į dangų ir matau juodus kaip anglis debesis. Jie pranašauja besiartinančią pono Perkūno puotą, į kurią yra kviečiami visi. Tik išeisiu į lauką, ir prapliups iš dangaus juoko ašaros, kurios atgaivins liūdinčią žemę.

*****

Julius Krištopaitis

Naktis

Tamsa... Tyli. Bauginanti. Paslapti. Kelia daug neaiškumo ir mistikos. Gąsdinanti, bet kartu ir viliojanti. Kupina įvairiausių posūkių ir vingių, su klaidinančiais takeliais.

Žvaigždės... Spindi. Vilioja. Pakeri. Amžinos savo neapbrėptose tolybėse. Viena užgęsta, o kita išsižiebia. Nuo jų neįstengi atitraukti akių. Norisi jų siekti, siekti, siekti.

Tamsoje žėrinčios žvaigždės veda į kitą pasaulį, kuriame susipina šviesa ir tamsa, jaučiami įvairiausi jausmai, patiriami neišdildomi iššūkiai.

Skrajojanti naktis

Už marių leidžiasi raudona saulė, nutviekdamą debesis ugnies spalvomis. Putodamos bangos gena viena kitą... Į žemę leidžiasi nakties tamsa. Miglos išskleidžia bures ir nuplaukia už mėlynų marių.

Staiga širdy pasidaro gera ir ramu, ir aš jau skrieju nakties laivu. Galiu lankyti šimtus žvaigždžių ir vėl plaukti Paukščių Taku... Tiesiu ranką į sidabrinę šviesą, o ji tik blykstelė ir viską vėl apgaubia tamsa. Kaip tūkstantį ir vieną kartą vėl ieškosiu visada naujų žvaigždžių, bet vos tik ištiesiu į jas rankas, jos virs dulkėmis ir po smiltelę kris į marių dugną.

Vėl rytą pranašauja nauji šaukliai. Taip ir nuplaukia mano nakties laivai... Toli, toli.

Nuostabiausias daiktas

Mano nuostabiausias namų daiktas yra mielasis šaukštas. Su juo draugauju kiekvieną dieną.

Švelnusis šaukštas pagelbsti man bėdoje. Kai būna labai karšta sriuba, aš ją galiu su išverminguoju šaukštu atsiaušinti. Šaukštas yra labai stiprus, jis išveria didžiulį karštį, atlaiko keliamus dideliu mėsos kukulius. Gerasis šaukštas kiekvieną mielą dieną draugauja su mano dantytąja burna. Jis burną gerbia, jai nekenkia, labai atsargiai elgiasi, bet dantys jį kartais apkandžioja.

Šaukštas man yra mielesnis už bet kokį šiuolaikišką telefoną. Dauguma žmonių negerbia jo, bet man jis yra pats geriausias draugas ir pagalbininkas. Be drąsiojo šaukšto neįsivaizduoju savo gyvenimo.

*****

Jonas Kučneris

Sapnas

Vakaras. Saulė leidžiasi ir horizontą nudažo raudonai, pranešdama, kad naktį šals. Darosi baugu ir šalta. Visi gyviai bėga slėptis, tuo pačiu ir aš.

Akys merkiasi, vokai sunkūs kaip du akmenėliai. Užmiegu... Nežinau iš kur skrieja skaisčios vizijos, iliustruotos mintys, smagūs dienos epizodai. Gražu... Staiga apima baimė. Išvystu nebūtus vaizdus. Rėkiu... Dingsta balsas. Bėgu... Kojos sustingsta lyg betonas.

Staiga pramerkiu akis. Saulėtas rytas. Laikas į mokyklą.

Prisikėlimas

Ankstyvas žiemos vakaras. Giedras dangus lyg vandenynas, iš jo skuba pasitraukti saulė. Aplink ramu, tik girdėti, kaip tyliai vėjelis kutena medžius, skatina numesti paskutinius pražilusius plaukus. Prie medžių tyvuliuoja tvenkinys, o jame vanduo toks ramus lyg veidrodis, kuris atspindi danguje pradėjusių ryškėti žvaigždžių žiburėlius. Tvenkinio viduryje plaukioja balta kaip sniegas gulbė, nesurasdama sau vietos. Nurimusi ji paslepia galvą po sparnu ir užmiega.

Už tolumoje esančio miško pasislepia saulė, staiga ima temti. Laukai po truputį bala, o tvenkinys virsta į ledą. Rytą prabunda saulė ir gulbė į žemę žvelgia iš aukštai.

*****

Remigijus Laurinčikas

Pienės pūkas

Vasara. Žvilgt pro langą – sninga. Lengvutė snaigė atsiplėšia nuo žalio, sunkaus, ją kaustančio žiedo ir kyla... Blaškoma vėjo ji keliauja per kalnus ir lygumas. Kliūčių nėra, viskas įveikiama. Nepavargsta. Neištirpsta!..

Drėgnas, juodas, nepatrauklus grumstas ją suvilioja. Pasiduoda. Nuo šiol jie kartu – neišskiriami. Prasideda dar vienas, pasauliui taip reikalingas gyvybės vargas...

Pasaulis negailestingas!..

Simpatija

Aš ir vėl laikiu pražystančios gėlės... Pumpuras pamažu rausta, didėja. Dienoms lėtai slenkant, vien dėl mano per didelio dėmesio žiedas per lėtai skleidžiasi. Tos lemiamos akimirkos laikiu labiau už didžiausią svajonę, nes žinau, kad toji diena bus ypatinga ne tik man, bet ir jai, gėlei. Sulaukiu. Ji pagaliau pražysta, tačiau šio nepaprasto žiedo kvapas tiesiog nepakeliamas.

Et, ir vėl pralošiau!

Radiatorius

Sakoma, kad visur gerai, o namuose geriausia, tačiau aš manau, kad visų geriausia yra ten, kur yra radiatorius.

Šlovingojo radiatoriaus istorija siekia gilią senovę. Juk žmonės visada norėjo gyventi šilčiau. Būtent dėl to jie sukūrė tobulą ginklą prieš šaltį jau taip seniai, kad to neatmena net pats seniausias žmogus.

Radiatoriaus forma yra tobuliausia pasaulyje. Jos nė iš tolo negalima lyginti su jurgitos jurkutės formomis. Juk radiatorius niekada nepasens.

Jis visuomet mane sušildo. Vos pamatęs šviesų radiatorių ar prisilietęs prie jo, as pajuntu plūstančią šilumą. Net ir šalčiausiomis žiemos dienomis jis šildo.

Kiekvieną dieną mes turime dėkoti radiatoriumi už jo malonę mus sušildyti.

Skaisčių užuolaidų pagirimas

Dideli langai namuose yra gerai, bet kai ant langų yra užuolaidos – dar geriau.

Daiktai, bėgant šimtmečiams keičiasi, o aš noriu papasakoti apie daiktą, kuris visiškai nepasikeitė – tai užuolaidos. Tik pagalvokime apie skaisčius užuolaidas, kurios turi tiek daug gerųjų savybių, kad jų neįmanoma apsaakyti taip, kaip neįmanoma suvokti beribės visatos. Tačiau pabandysiu jums nusakyti bent kelis ypatumus, kad užuolaidas pamatytumėte taip, kaip matau aš – aš jas garbinu!

Tik pagalvokime, ką mes darytume, jei neturėtume užuolaidų?!

Tai būtų pasaulio pabaiga! Niekas mūsų ryte neapsaugotų nuo erzinančių saulės spindulių, nesuteiktų privatumo naktį... stebuklų darės – taigi dailiosios užuolaidos. Jos gali dieną paversti naktimi. Tačiau, deja, nėra to gero kas neišeitų į blogą.

Vieną dieną skubėjau namo iš mokyklos vien dėl to, kad galėčiau pagarbinti savo švelniąsias užuolaidas, tačiau jau buvo per vėlu... įėjęs į kambarį pajutau palengvėjimą, kad sulaukiau to momento, kai jos mane apgaubia, liečiasi prie manęs – juk tai nekasdienis įvykis. Tai buvo baisiausia diena mano gyvenime. Nenaudėlis, bjaurus katinas jau buvo pasidarbavęs, o mano mylimos užuolaidėlės išleidusios paskutinį atodusį...

Tačiau jų šviesus prisiminimas man visada išliks atmintyje.

*****

Viktorija Sirvidytė

Gyvenimo dilemma

Aš ir tu buvome vienas didelis AŠ.

Atrodo visai neseniaiėjau jūros krantu. Girdėjau, kaip šaltos jūros bangos plauna mano pėdsakus taip pat, kaip savoj ledinėj širdy nuplovei mano paliktas žymes. O mano širdy... Randai... Neužgyjantys randai. Bangų ošimas išgauna melodiją, tarsi kas grotų mano jausmais. Tačiau visos stygos išgauna vienodą garsą, tuo pačiu ir skirtingą, bet aš jų negirdžiu. Vien tuštuma, kurią man atnešė nutūpusi žuvėdra. Ta žuvėdra tai tu... Ji pralekia klykdama, tarsi manęs klausdama: „Ar jauti, kad esi vieniša?“

Staiga gyvenimas prabėga pro akis, toks pilkas kaip rudens naktis, kurioje prisimenu tave. Šlapios, nuo tušo pajuodusios mano akys... tai prabanga, nedažnai sau tai leidžiu. Akys... Juodos mano akys. Kaip ir visa mane supanti aplinka, kurioje ieškau nors krislelio šviesos ir gėrio, nors mažo saulės šypsnio, tačiau viskas išnyko – mėlynas dangus ir rožinės svajonės.

Visada svajojau būti žuvėdra. Žuvėdra danguje. Skraidyti drauge. Visada laisvi, visada išsiilgę... Tačiau likau maža kriauklelė ant kranto, laukianti, kada užlies šalta banga... Tu gyvenimo dilema – gyvent ar paskęsti?

Bedugnė, pilna meilės

Sėdint ten, ant bedugnės krašto, kyla klausimas... Už ką jiems taip? Juk jie to nenusipelnė. Bet ten tu jauties toks mylimas... Mylimas ir reikalingas... Ten... Vyrauja meilė... Meilė, tokia nuoširdi, skaidri ir tyra, bet kartu ir purvina... Tarsi žiūrėtum per balzganą, purvu apsinešusį stiklą... Stiklą, kuris jau seniai sudužo... Dužo, kai atsiskyrė nuo gyvenimo... O tos iškamšos greitai ir lengvai išbraukė iš savo širdžių ir minčių... Kvaila... Naivu... Bet kažkur giliai jų širdyje dar yra viltis, kaip krislelis maža, bet aštri... Kodėl taip skaudžiai? Bejėgiai... Jie nori pakilti, bet jų sparnai per maži, jie nemoka skristi... Nemoka, nes yra beširdžių ir negailestingų žmonių... Ir kol jų bus, jie niekada nepakils... Nepakils ir nepatirs meilės... Nors tos širdys, nuolat tyloje pasislėpusios, šaukia, prašo meilės ir gailės... O likimas? Likimas sukūrė kitus, šuoliuodamas, palikdamas juos stovėti tamsoje... O mes grožimės tamsa, dangumi, žvaigždėmis... O kaipgi jie? Jie tenori, kad nors viena tų žvaigždžių nukristų ir spėtų sugalvoti norą... Norą, kuriuo tikėtų... Nors žinau, kad tikėti tuo, kas niekada neišsipildys... Netaps realybe... Netaps gyvenimu... Kvaila... Tačiau jiems tikėjimas ir viltis ir yra gyvenimas. Jie vis tiki... Laukia... Ir klausia: „Mama, kur tu?“

Panegirika juodajai draugei

Neįsivaizduoju gyvenimo be virtuvės, maisto ruošos, o ką jau bekalbėti apie keptuvę. Juk ji yra svarbiausia virtuvės dalis, ką mes be jos darytumėme.

Ji suteikia tiek daug džiausmo kiekvienam. Juk jei nepavalgai, būni piktas, o ji neleidžia „urgzti“ mūsų pilvukams. Turime būti jai dėkingi. Kai grįžti iš mokyklos, juk pirma leki į virtuvę, pagalvoji, ką valgyti, galiausiai čiumpi už keptuvės ir pirmyn – bematant atsiveria kitas pasaulis. Dirbti su ja tokia palaima: gamindamas atsipalaiduoji, ji įkvepia kurti, tobulėti – juk kiekvieną kartą kepdamas kiaušiniene gali dėti vis kitokius prieskonius, eksperimentuoti ir taip nustebinti bei pradžiuginti artimuosius.

Juk neįmanoma, kad toks nuostabus daiktas galėtų tiek nedaug. Būtent ji gali daug daugiau. Gražu, kai groja pianinu, fortepijonu, armonika, bet juk visų gražiausias ir mieliausias garsas ausiai – tai natūralus keptuvės skambesys, kai ją truputį šaukštais padaužai per šonus, išgaudamas pačią nuostabiausią melodiją.

Ak, mano mieloji, plienine, juodoji drauge, tik dėl tavęs aš gyva ir dar linksma, nes galiu džiaugtis puikia muzika būdama soti. Niekada tavęs nepaliksiu. Be tavęs nebus ir manęs.

*****

Eglė Šimkutė

Jūra

Šalta. Aplink tik vanduo ir gėlės. Vanduo kaip veidrodis spindi mano akyse. Krante sena, medinė, sulūžusi valtis. Netoli šios geldos gintarais apibertas irklas. Praeini pro jį ir jauti šilumą širdyje. Akys krypsta į tamsą. Dvi žuvys blaškosi jūroje. Kas jos? Dvi žuvys, dvi sielos ar dvi pasiklydusios žmogaus mintys? Mintys žmogaus, kuris jaučiasi vienišas ir žiūri į spindintį vandenį.

Staiga į krantą bangos išmeta lentą. Joje išraižytos dvi vienišos širdys. Kas jos?

*****

Irma Valašinitė

Rudens išdaigos

Negaliu nustotiėjusi. Visą paskutinę savaitę trinu tą takelį miško link, kur jaučiuosi lyg paukštis, žinantis, kad gyvena paskutinę dieną. Man liūdna, ir krentantys gelsvi lapeliai šoka su mano palaidais plaukais lyg nenorėdami atsisveikinti. Nuėjusi į miglotą mišką, matau liūdną vaizdą, regimą kaip per blankų sapną, iš kurio norisi pabusti kuo greičiau. Miško kvapas paskleidžia lyg sušalusią medžių šakų kvapą, nuo kurio sustingsta karštai plakanti širdis.

Pagaliau prieinu tą vienintelį bejėgį neseniai užmezgusį gyvybę žemėje ažuolėlį. Jis atrodo toks stiprus kaip šimtas arklių, bet tuo pačiu ir silpnas, nepajėgias iškęsti šaltos žiemos.

Bet viltis žūsta paskutinė. Žiema buvo ilga, lyg bėgiais keliaujantis traukinys, į kurį įsėdau ir aš. Tame traukinyje užuodžiu miško kvapą ir akyse išskyla tas stiprus, bet tuo pačiu ir bejėgis ažuolėlis. Rodos, lyg būčiau toje pačioje vietoje kaip ir rudenį.

Pagaliau atmerkiu akis ir nustoju sapnavusi. Pažvelgiu į ažuolėlį paskutinį kartą, atsisveikinu ir nueinu nubertu gelsvų lapų takeliu.

Mano nepakartojamas draugas

Daugelis žmonių turi skirtingus geriausius draugus ir labiausiai mylimus draugus. Vieniems tai yra lova, kitiems didelis ir minkštas keturkojis ar supamas fotelis, tretiems gal išsvajotasis dviratis.

Bet mano geriausias draugas yra šuo. Jis yra minkštas bei labai labai meilus. Po unkių dienos mokykloje jis mane pasitinka, pasisveikindamas lyžteli žanduką. O kai man sunku, moka mane paguosti, kai padarau, ką nors blogai ar ne taip, kaip derėtų, niekada nuo manęs nenusigręš, tik pavizgins savo kudlotą uodegą ir lyžtels rankas.

Todėl manau, ne, esu įsitikinusi, kad vienintelis ir geriausias draugas yra šuo.

Didžiojo šaliko pagirimas

Gera, kai turi šiltą megztinį, bet dar geriau, kai tavo kaklą apšvino dedelis, švelnus ir minkštas šalikas.

Noriu jums papasakoti apie mylimiausią savo šaliką. Kai esu jį apšvinojusi aplink kaklą, tai jaučiuosi kaip sapne, o jei dar užsimerkiu, tai jis manę nugramzdina į sapnų karalystę, jaučiuosi taip, lyg gulėčiau lovoje. Tiesiog neturiu žodžių apsaityti savo šaliko gerumą, tiesą pasakius, šaliko gerumo negalėčiau nei žodžiais apsaityti, nei raštu aprašyti. Jis daro gera ne tik man, bet ir mano sveikatai.

Bet vieną kartą plaunant drabužius mano šalikėlis susitraukė ir paliko mažutis. Bet man tai nesvarbu, nes jis nors ir mažas, bet vis tiek šildo mano kaklą ir padeda sveikatai. Niekada nepamiršiu, kiek jis man padėjo per didelius šalčius. Jis ir dabar, kad ir koks mažutis, bet vis tiek mano mylimiausias.

*****

Ieva Žvigaitytė

Pasakų šaly

Aš vėl čia, pasakų šaly, kaip visada. Keista, bet neįprastas tylos švarkas gaubia mano pečius. Matau žemę, dar pavasario spalvų nesušildytą. Jaučiu, kaip žolė baltai verkia, ir girdžiu, kaip ji tyliai šaukiasi šilumos. Pagaliau pragysta vieversys, tai jis, ankstyvasis ponaitis, pažadina kitus. Išgirstu džiaugsmo giesmę ir matau saulę. Jos spinduliai liejasi ir budina gyvastį iš miego. Pirmą prikėlia mišką, kuris liūdėjo, kai į jį iš aukštai niūriai žvelgė nakties valdovas su savo vaikų būriu. Po to dangaus dalį prikėlė nudažo šviesiai rausva spalva ir kelia visą gamtą. Daugėja spalvų. Dar nežymių lyg akvarelės bandymai. Grįžta šviesa, grįžta gyvybės spalvos. Žydrėja, plečiasi padangė, kad sutalpintų visas giesmes.

Girdžiu vis stiprėjančią nuostabią melodiją, kuri kelia gyventi žolę, gėlę, mane...

Kur dingo mano pečius gaubęs švarkas? Net nepajutau, kaip dingo slogi nuotaika. Apima toks džiaugsmo antplūdis, tarsi pavasario kvapas kviestų kelionėn, kur pilna grožio.

Apšviesta erdvė

Ir vėl sekmadienio popietė, ir vėl sėdžiu, kaip įprasta savo apšviestoje erdvėje. Pakėlus akis, matau, kaip saulė žeme ritinėjasi, kaip džiaugiasi pabudusi po šalto sapno gamta. Matau paukštelį nutūpusį ant žilos obelės rankos. Jis kalbasi su manimi, tačiau aš negirdžiu, o norėčiau išgirsti...

Kiek toliau lyg baltame ežere skęsta miškas. Norėčiau nors akimirkai ten nulėkti, bet reikia ne tik ežerą perplaukti, dar reikia ir takais paėjėti, kuriuos išmynė dvi grakščios, pilkos gervės. Šios panelės, tikros kaimo puošmenos, jau senokai į gimtinę atskrido, jau spėjo pailsėti ir pasidžiaugti saulės spinduliais.

Kažkas lyg burtų lazdele pamojo, tokia ramybė. Aš miške. Medžiai, tik medžiai: vieni savo viršūnėmis debesis liečia, kiti ne tokie aukšti. Visi jie nepakartojami, kiekvienas turi savo istoriją. Gražu. Didinga. Miško kvapų, spalvų ir garsų harmonija kviečia ramiai pasivaikščioti. Kaip paslaptingoje legendoje nebyli gamtos išmintis sako, kad rojaus žemėje nėra. „Tai netiesa, gamta kuria stebuklus!“ – pagalvojau. Suklykė gervės. Išgirdau. Stebuklas dingo.

Sėdžiu apšviestoj erdvėj, reikia „kalti“ matematikos formules.

Gėlių puokštė buteliuke

Koks nuostabus kvapas vasaros pavakary sode, bet dar nuostabesnis kvapas kvėpaliuku, kuriuos padovanojo teta.

Šie kvėpaliukai skyrėsi nuo ankščiau mano turėtų. Vos tik atidarydavau mažą, stiklinį indelį, kvapas pasklisdavo aplinkui, ir aš pasijusdavau tarsi kvapų karalystėje, kurioje daugybė įvairių gėlių..

Šie kvėpalai buvo vieninteliai, kurie man taip patiko. Bandau prisiminti, kokie jausmai mane užliedavo pasikvėpinus. Žinoma, jie patiko ir mano sesei, kuri kvėpindavosi man nematant, bet ši kvapą aš pa-indavau ir lengvai galėdavau ją demaskuoti. O mano broliui šis kvapas nepatiko. Vos tik savo kambaryje jį pajusdavo, labai supykdamo ir pradėdavo burnotis. Sakydavo: „kas čia per kvapas, jog visas kambarys smirda?“

Gaila, bet šių kvėpalų indelis buvo mažutėlis, o sirgdama visą savaitę negalėjau stebėti ką veikia sesuo! Artėja Kalėdos, stebuklų metas, laikiu spalvingo vasaros puokštės kvapo.

*****

Zigmas Pakštaitis

Vilnonės kojinės

Gerai, kai turi batus, bet dar geriau, kai kojos šiuose batuose nėra basos.

Nerandu tokių žodžių, kuriais galėčiau išreikšti padėką puikiosioms vilnonėms kojinytėms. Jos nuostabios. Niekas negali prilygti jų tyram grožiui, įgudusių močiutės pirštų nepakartojamai dailiai ir lygiau numegztam raštui. Jų forma – ideali. Kojinės tobulai prisitaiko prie kojų, meiliai apgaubdamos jas. Kai iki visiško pasitenkinimo kažko trūksta ir nežinai ko, sušalęs apsimaunu mieląsias kojines. Vos tik jų švelnutis audinys paliečia odą, užlieja neapsakoma, saldi šiluma ir pasitenkinimas. Tik žmonės, kuriems šaltą žiemą yra tekę patirti vilnonių kojinių palaima, mane supras...

Galėčiau lažintis iš ko tik norit, kad už mano numylėtasias kojines nėra nieko nuolankesnio, kilnesnio ir kantresnio. Rytą ar vakarą, naktį ar dieną – kada tik man prireikia, jos visą laiką pasiruošusios padėti ir sušildyti. Niekada nesikabinėja ir nesipriešina. Niekada nesiskundžia ir

nedejuoja dėl to, kad jų vieta prie kojų. Iš tiesų sakau: tai netiesa – jų vieta yra giliai mano širdyje.

Galiu duoti galvą nukirsti, kad nėra puikesnio, nuostabesnio, labiau atsidavusio ir draugiškesnio daikto kaip mano vilnonės kojinės.

Vieną kartą, matyt, kol miegojau, jos ėmė ir susipyko su kulnais. Nuo šios dienos kojinės griežtai atsisakė juos dengti ir šildyti... bet man tai nesvarbu vies tiek į nieką jų nekeisčiau.

Gardžiojo karbonado pagyrimas

Gera, kai esi sotus ir laimingas, bet dar geriau, kai esi prisikimšęs karbonado.

Rašau, kad pagirčiau nuostabųjį valgį, išaukštintą tarp daugelio tautų, kuriam net dieviškoji ambrozija negalėtų prilygti. Rašau ir bijau, kad net skambiausi žodžiai negalės jums tinkamai apibūdinti nuostabiojo karbonado gardumo. Kaip neįmanoma išgerti jūrų ir upių, taip neįmanoma surasti skanesnio, mielesnio gomuriui, maloniau pasotinančio valgio už puikųjį karbonadą. Minios žmonių šlovindamos Dievą dėkoja už šį nuostabiausią stebuklą, kurį Jis leido pasigaminti savo rankomis.

Sunku ir kalbėti, vien galvojant apie tai nutįsta seilė ir vienintelė mintis lieka, kaip greičiau nubėgti į valgyklą ir vėl pajusti, kaip šiltutė garbutė mėsytė ištirpsta burnoje ir kūną užlieja gili palaima.

Manau, būtų pavykę išvengti daugelio karų ir konfliktų istorijoje, jei karvedžiai būtų prieš kariaudami susėdę suvalgyti karbonado. Na kaipgi gali bepykti ar stoti į kovą, žudyti, prisivalgęs tokio dieviškai skalsaus ir tobulo, nuostabaus karbonado?...

*****

Evelina Garlauskaitė

Stebuklingas puodelis

Aš turėjau daug daug gerų puodelių, bet vienas iš jų buvo pats geriausias.

Šis nedidelis indas, kurį mes visi naudojame, man patinka labiausiai iš visų. Jis nei per storas, nei per plonas, nei per didelis, nei per mažas... tiesiog tobulas. Kaip kad pavasarį skleidžiasi gėlės taip ir ant mano puodelio jos pražysdavo. Augo nuo apačios į viršų, sukaosi, raizgesi, skleisdavosi...

Viduryje puodelį juosdavo spalvingas diržas. Juostos buvo panašios į vaivorikštę ir su diržu gražusis puodelis atrodė dar gražesnis.

Šone esanti ašelė buvo panaši į žmogaus ranka ir taip jam tinko! Taip dailiai išlenkta. O kaip patogu už jos paimti...

Mano stebuklų puodelis magiškų galių tikrai turėjo: iš jo arbata arba kava geriama būdavo skaniausia. Jis apžavėdavo visus, kuriuos paliesdavo savo šiltu krašteliu.

Už šį puodelį nebuvo nieko geresnio, jis man tiko ir patiko... deja, jis turėjo vieną trūkumą – buvo dūžtantis... bet dabar aš turiu jo brolių dvynį, kuris toks pat geras kaip ir senasis.